

Motion till riksdagen

1989/90:A257

av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

Arbetskadorna

Om arbetskadorna *verkligen* ökat de senaste åren är mycket svårt att konstatera genom statistik eller undersökningar. Om man enbart tar hänsyn till den förda statistiken är det dock helt klart att så är fallet.

Antalet *anmälda* arbetskadorna har ökat starkt från 1983 då antalet uppgick till 183 000 till 257 000 1988.

Tidigare var arbetskadorna något som i viss mån accepterades, man var utsliten. Den förändring i inställningen till arbetskadorna som vi har fått i Sverige är utmärkt, human och nödvändig. När någon får skador på grund av olämplig arbetsmiljö och/eller olämpliga arbetsmetoder ska han/hon få den ekonomiska ersättning som vederbörande enligt LAF är berättigade till. Riskerna för arbetskadorna ska för övriga anställda förebyggas på ett tidigt stadium.

I första hand anser miljöpartiet de gröna dock att man ska arbeta förebyggande. Statistiken över de olika typerna av arbetskadorna visar att enbart förlitningskadorna och rygg- och nackskador kostar samhället omkring 28 miljarder. Här bör man gå in och kräva förändringar i arbetsmiljön.

När det gäller olika utsläpp, tunga lyft och dylikt är vi en bra bit på väg och hoppas få ytterligare kunskaper när de "400 000 mest utsatta arbetena" är klarlagda.

Det är självklart så, att arbetsplatserna vid behov ska handikappanpassas som mp anför i sin handikappmotion. Riskerna för övriga anställda ska förebyggas på ett tidigt stadium.

För att minska dramatiken med samordningstiden på 90 dagar föreslår miljöpartiet de gröna att en översyn görs av den ekonomiska ersättningen. Med vissa kostnadsökningar ges samma ersättning under hela utredningstiden, alltså en omprioritering av anslaget. Det hamnar förslagsvis på 95 % fram till utredningen är klar.

Anpassa arbetsplatserna

Arbetsplatserna behöver "människoanpassas" och dit har vi lång väg att gå. Det gäller både fysiskt och psykiskt. Enformiga och monotona arbeten behöver regelbundna avbrott. I bullriga miljöer måste ljudnivån om möjligt sänkas eller hörselskydd användas, något man slarvar med på många arbetsplatser. Ensamarbete är ett stort problem för många människor, kanske särskilt inom hemtjänst, jordbruk och viss administration.

Miljöpartiet de gröna anser att regeringen ska ge arbetsmarknadsdepartementet i uppdrag att göra en analys av problemen med ensamarbete.

Inom den ökning av anslagen till arbetsskadeförsäkringen som finns inom BI anser mp att möjligheterna för att nyanställa ytterligare personal är tillgodosedda.

Rehabiliteringen ska kunna sättas in snabbt medan utredning pågår utan att möjligheterna att få arbetsskadan godkänd minskar. I Avesta vill man starta ett rehabiliteringsprojekt med patienter redan efter en månads sjukskrivning, detta om man misstänker långsiktiga skador eller besvär. Under tiden görs en utredning. Redan 1990 kan detta projekt starta. Liknande projekt kan med fördel drivas i anslutning till mindre sjukhus.

Se över arbetsmiljön fysiskt och psykiskt

En mycket viktig fråga är också individens förutsättningar. Här behövs kraftinsatser. I hjälp behövs i förebyggande syfte, så att människor hamnar på rätt arbetsplats. Här kan företagshälsovården kopplas in både före placering på ett visst arbete och sedan snabbt, om något visar sig gå snett.

En helhetssyn är nödvändig när det gäller friskvård och förebyggande hälsovård. Redan i skolan och inom fritidssysselsättningar måste rörelsen och motionen in på ett helt nytt sätt för att motverka allt stillasittande i skolan och framför TV och dataspel. Breddidrotten, skolgymnastiken och friluftsdagarna spelar här en viktig roll. På arbetsplatserna borde en utökad pausgymnastik förbättra konditionen och förebygga arbetsskador. Detta har miljöpartiet de gröna behandlat i en annan motion.

Miljöpartiet de gröna efterlyser den år 1987 av riksdagen begärda analysen av orsakerna till det ökande antalet arbetsskador. Regeringen bör snarast tillsätta och låta slutföra denna analys och lägga fram förslag för att motverka det ökande antalet arbetsskador och de ökande kostnaderna härför. På längre sikt spelar här de förebyggande åtgärder som miljöpartiet de gröna föreslagit en stor roll. Snabbinsatt rehabilitering och försök att återföra arbetsskadade till nya arbeten är också viktiga åtgärder.

Det är viktigt att arbetsgivarna tvingas ta sitt ansvar när det gäller arbetsskadorna. Här föreslår miljöpartiet de gröna att de arbetsgivare som bara spottar ur sig arbetsskadade människor ska få en höjd arbetsgivaravgift. En sänkning av avgiften kan tänkas på arbetsplatser som endast har ett fåtal arbetsskadade eller inga alls.

Där vissa försäkringsbolag, t.ex. AMF, begär utredningsarbete och statistik av de allmänna försäkringskassorna bör ett pris sättas på detta och försäkringsbolagen betala fullt ut. Livräntan till egenföretagare som småföretagare och jordbrukare bör ses över och man ska hänsyn till i vilken mån de i framtiden kan erhålla inkomst från eget arbete. Här bör i varje fall tas hänsyn till ett längre tidsperspektiv, då uttag från skogskonto t.ex. ger en missvisande bild av arbetsförmågan contra inkomsten.

Arbetsskada som grund för avsked

I princip gäller i Sverige enligt anställningsskyddslagens 7:e paragraf att arbetsskada inte är saklig grund för avsked. Det har i flera fall förhandlats mel-

lan arbetsmarknadens parter om huruvida saklig grund för avsked har förevarit i arbetsskadefall med långtidssjukskrivning som följd. Därför bör riksdagen klart uttala att under inga omständigheter kan arbetsskada godtas som saklig grund för uppsägning av anställning.

Mot. 1989/90
A257

Hemställan

Men hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en analys av ensamarbetets problem och behov av stimulans,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en översyn görs om ersättningen under samordnings- och utredningstiden gällande arbetsskada enligt vad som anförts i motionen.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående snabb rehabilitering.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående ersättning till försäkringskassan av AMF,¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arbetsgivarens ansvar för arbetsskador och behovet av en översyn av lagstiftningen för detta ansvar,¹]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna, i anslutning till 7 § i anställningsskyddslagen, att arbetsskada under inga omständigheter skall kunna godtas som saklig grund för uppsägning av anställning.

Stockholm den 23 januari 1989

Claes Roxbergh (mp)

Inger Schörling (mp)

Anita Stenberg (mp)

Ragnhild Pohanka (mp)

Anna Horn av Rantzien (mp)

¹ 1989/90:St297